

Kas iš tikrųjų yra VPN

Tai keičia, kas tave gali matyti, o ne tai, ar kas nors gali.

Paprastai tariant: VPN neleidžia tavo interneto tiekėjui ar oro uosto „Wi-Fi“ matyti, kur jungiesi. Ši informacija nedingsta: ji perduodama VPN įmonei, kuri dabar ją mato. Tai, kas jau keliavo užšifruota, pavyzdžiui, el. paštas ar bankas, buvo užšifruota ir anksčiau. Tai tarnauja keliems konkrečioms tikslams ir dažnai perduodama taip, tarsi išspręstą daug daugiau.

Daugelį metų girdėjau apie VPN ir nekreipiau į juos dėmesio, lygiai taip pat kaip į antivirusines programas: nenaudoju antivirusinės arba beveik niekada. Turiu visko kopijas realiuoju laiku trijose vietose ir labai atsargiai žiūriu į tai, ką atsisiunčiu, kokias nuorodas spaudžiu ir kokiose svetainėse lankausi. Tai nėra šimtaprocentinis saugumas, bet man tai veikia. Vieną dieną pamačiau VPN pasiūlymą už šiek tiek daugiau nei du eurus per mėnesį ir iš smalsumo jį įsigijau. Jis veikia gerai, bet man mažai kuo pasitarnavo: pavyzdžiui, išbandyti paslaugą, kuri tuo metu veikė tik Jungtinėse Valstijose. Ar jaučiuosi saugesnis? Ne. Jei man vėl pasiūlys už tokia kainą, galbūt pratęsiu; jei ne, tai ne. Tai tik mano patirtis, ji nieko neįrodo. Taigi paklausiau savęs, ką tiksliai daro VPN. Štai kaip aš tai supratau.

Įsivaizduok, kad meti laišką į pašto dėžutę su aiškiai matomu gavėjo adresu. Laiškininkas mato, kam jį siunti, net jei negali jo perskaityti, kai jis užantspauduotas. Tas laiškininkas yra tavo interneto tiekėjas. VPN įdeda tavo laišką į kitą voką, adresuotą tarpininkui, kuris jį atplėšia ir persiunčia toliau. Tavo įprastas laiškininkas nebemato tikrojo adreso. Jis mato tik tai, kad rašai tam tarpininkui.

Tas, kas valdo tinklą, iš kurio jungiesi – pavyzdžiui, oro uosto „Wi-Fi“ –, nebemato, kur eini. Tačiau tarpininkas dabar mato tai, ką matė tavo operatorius, o kartais ir daugiau, nes visas tavo srautas eina per jį. Stebėjimas nedingsta: jis keičia rankas. Iš čia ir pavadinimas.

Be to, beveik viskas, ką šiandien darai – pavyzdžiui, atidarai paštą ar prisijungi prie banko –, jau keliauja užšifruota iki paskirties serverio naršyklės spylynės dėka. Tai vyksta tiek su VPN, tiek be jo. VPN prideda apsaugą tik pirmojoje atkarpoje, iki pat savo serverio. Nuo ten kelias yra įprastas.

Štai kodėl yra dalykų, kurių jis negali tau pažadėti, nors kartais taip perduodamas. Jei esi prisijungęs prie savo pašto ar banko, ta paslauga žino, kad tai tu, su VPN ar be jo. Jis taip pat negarantuoja, kad niekas nežiūri į tavo srautą: jis tik keičia, kas žiūri. Kai įmonė teigia, kad „nesaugo žurnalų“, tai tėra pažadas, lygiai taip pat, kaip kai didelė platforma sako „jūsų žinutės yra užšifruotos, mes jų neskaitome“. Auditas gali tai patvirtinti tam tikru momentu, tačiau tai lieka dalyku, kurio vykdymu pasitikti, o ne kažkuo, ko nebūtų galima pažeisti dėl pačios architektūros.

O pokalbio turinys lieka toks pat. Jei tavo susirašinėjimo programėlė jau šifruoja nuo galo iki galo, VPN nieko neprideda. Jei ji to nedaro, VPN to taip pat neištaiso: jis apsaugo žinutės kelią, o ne tai, ką programėlė ar jos serveris su ja daro atvykus.

Niekas iš to nepadaro jo nenaudingo. Paslėpti, kur jungiesi, nuo viešojo „Wi-Fi“, nuo operatoriaus, kuris norėtų perduoti šią istoriją, arba nuo šalies, kuri blokuoja paslaugą, yra tikras darbas, ir jis tai atlieka gerai. Tačiau rinkodara paprastai žada daugiau, nei šis sluoksnis gali suteikti.

Klausimas, kurį verta sau užduoti kalbant apie VPN ar bet kurią paslaugą, žadančią tave apsaugoti, nėra „ar tai užšifruota?“. Tikriausiai taip, bent jau tam tikroje atkarpoje. Tai šis kitas: kam aš patikiu tą pasitikėjimą, kurį atėmiau iš kito? Ir kas man lieka, jei jis pasirodys nepagrįstas?

VPN, kai jis gerai atlieka savo darbą, tik pakeičia tavo ryšio tarpininką. Tokia programėlė kaip Solo2, kurios žinutės neina per jokių serverių, visiškai pašalina tarpininką iš pokalbio. Jos nekonkuruoja: jos sprendžia skirtingas problemas.

Juos painioti yra labai dažnas būdas manyti, kad esi labiau apsaugotas, nei esi iš tikrųjų.

Redakatoriaus pastaba: kai šiose Cuadernos minimos įmonės ar produktai, tai nėra kaltinimas. Tie, kurie juos kuria, atlieka darbą, kurį milijonai žmonių naudoja ir vertina. Mes nurodome struktūrinį dalyką — modelį, o ne prekės ženklą. Prekės ženklai pateikiami kaip pavyzdžiai, nes juos skaitytojas atpažįsta.

Šaltiniai ir papildomas skaitymas

- HTTPS protokolas ir transporto šifravimas yra atviri standartai, viešai dokumentuoti IETF.
- Šioje pačioje serijoje: „Kai viduryje nieko nėra“ ir „Jūs nesate anonimiškas“ iš kitų kampų plėtoja tą patį skirtumą tarp struktūros ir pažado.

[← Ankstesnis](#)[Tu nesi anonimiškas](#)

Naujausi skaitiniai

- [Apmąstymas · 2026 m. birželio 29 d. Tu nesi anonimiškas](#)
- [Refleksija · 2026 m. gegužės 27 d. Ko parašas negali ištaisyti](#)
- [Analizė · 2026 m. gegužės 26 d. Tikras vs tariamas privatumas: klausimai, kuriuos verta užduoti sau](#)

Pasiimk šį straipsnį su savimi ten, kur tau reikia.

[↓ Markdown](#) [↓ Paprastas tekstas](#) [↓ PDF](#)

Failas bus atsisiųstas į tavo įrenginį. Iš ten gali jį išsaugoti, importuoti į Solo2 arba bendrinti bet kur. Cuadernos nenusprendžia paskirties vietos už tave.

Vaško antspaudas · SHA-256 497f90613932c95cc7708535de8e44e400194a82926e9d4bce03fecdcce713374

[Funkcijos](#) [Kainos](#) [Įdiegti](#) [Naujienos](#) [Tinklaraštis](#) [Pro](#) [Pagalba](#) [Apie mus](#) [Kontaktai](#)
[Skaidrumas](#) [Tikrinimas](#) [Privatumas](#) [Sąlygos](#) [Slapukai](#)

Cuadernos Lacre · [Menzuri Gestión S.L.](#) leidinys ·
parašė R.Eugenio · redagavo [Solo2](#) komanda.

Ši svetainė nenaudoja slapukų. Viskas, ką įkelia tavo naršyklė, yra mūsų parašyta arba prižiūrima ir priglobta mūsų Europos serveriuose: anoniminis lankytojų skaitiklis („Umami“, savarankiškai priglobtas) ir minimalus „JavaScript“, reikalingas kalbos pasirinkimui ir tavo šviesios/tamsios temos nustatymui, kuris išsaugomas tavo paties įrenginyje. Be trečiųjų šalių išteklių, be seklių, be profiliavimo, be dalijimosi duomenimis. Jei nori mus sekti: [RSS](#).